

EMBRİYONİK KÖK HÜCRELER

Doç.Dr.Şerife TÜTÜNCÜ

Embriyonik Kök Hücreler (EKH)

- Anneden gelen yumurta ile, babadan gelen spermin döllenmesiyle oluşan ilk hücreye “**zigot**” denir.
- Daha sonra **zigot** bölünüp 2, 4, 8 hücre oluşturur. (her 36 saatte 1 sayısı 2’ e katlanır.)

- İlk 4 gün içinde oluşan 8 hücrenin her biri, bir insan oluşturabilecek potansiyele sahiptir.
- Anne karnındaki gelişimin 5. gününde oluşan hücre topluluğuna “**blastosit**” denir.
- **Blastositler** tek başına birey oluşturamaz ama insan vücudaki 200’den fazla hücre türlerine dönüşebilirler.

- Blastosit adı verilen bu hücre topluluğundan alınan hücrelerin her birine “embriyonel kök hücre” adı verilir.
- Embriyonel kök hücreler daha çok tüp bebek ünitelerinden elde edilir.
- Erişkin kök hücrelerine göre embriyonel kök hücreler; daha hızlı çoğalma gücünde.
- Çoğalma çeşitliliği olarak da daha geniş bir yelpazeye sahipler(yani farklılaşma potansiyeli erişkin kök hücrelere göre daha fazla).

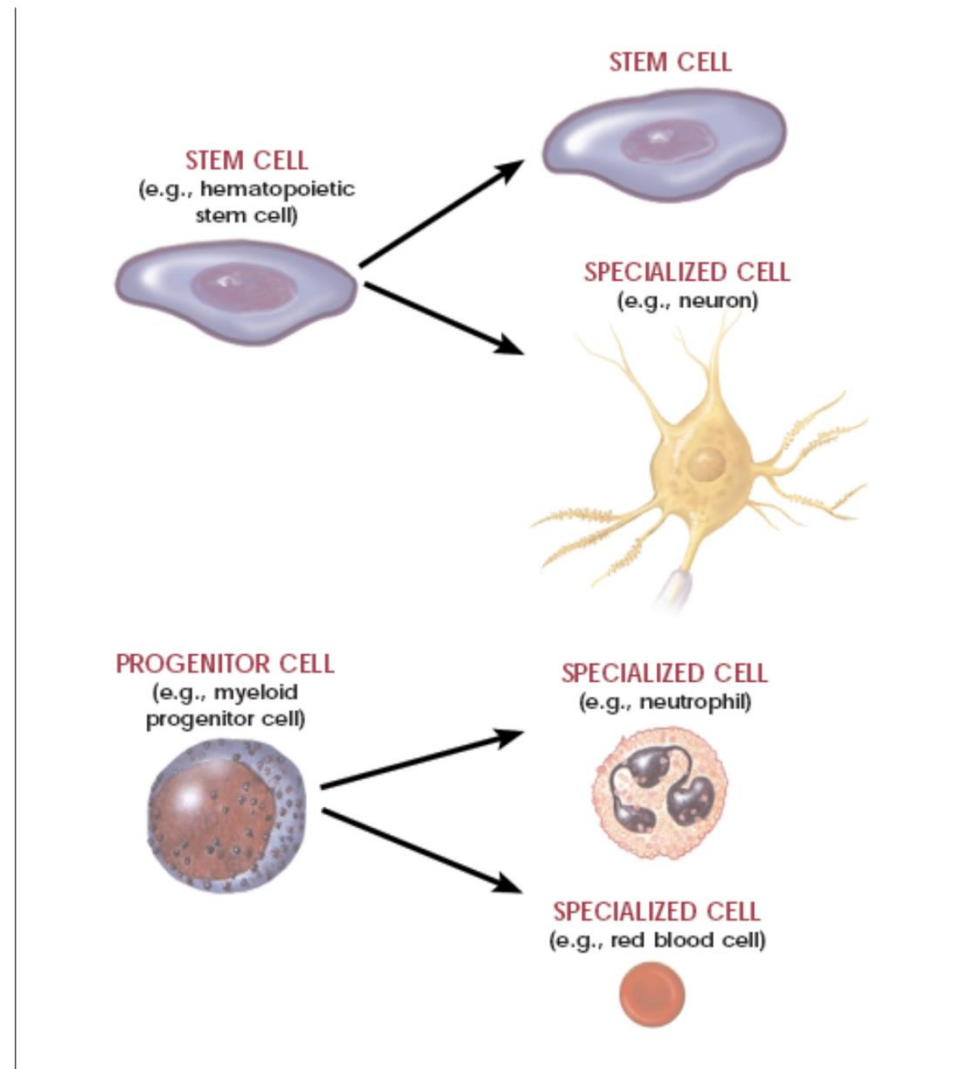

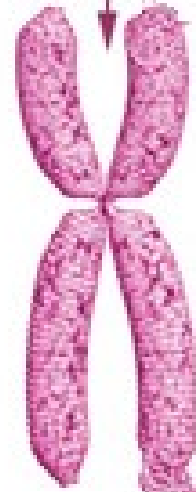
Figure 4.1. Distinguishing Features of Progenitor/Precursor Cells and Stem Cells. A stem cell is an unspecialized cell that is capable of replicating or self renewing itself and developing into specialized cells of a variety of cell types. The product of a stem cell undergoing division is at least one additional stem cell that has the same capabilities of the originating cell. Shown here is an example of a hematopoietic stem cell producing a second generation stem cell and a neuron. A progenitor cell (also known as a precursor cell) is unspecialized or has partial characteristics of a specialized cell that is capable of undergoing cell division and yielding two specialized cells. Shown here is an example of a myeloid progenitor/precursor undergoing cell division to yield two specialized cells (a neutrophil and a red blood cell).

- Embriyonel kök hücrelerin **telomerleri** çok uzun bu da çok uzun süre çoğalabiliyorlar anlamına gelir.
- Hücrelerin ömrünü belirleyen kromozonların ucunda bulunan “telomer” denilen DNA zincirleridir.

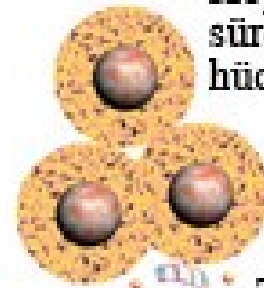
Hücre

Kromozomlar

Kopyalamayı
sürdüren
hücre

Telomeraz
enzimleri

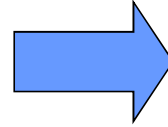
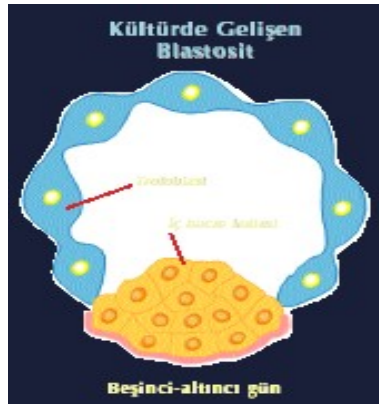
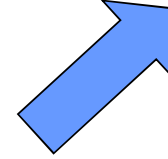

- Embriyonel kök hücrelerin telomerleri çok uzun olduğu için çok uzun süre çoğalabiliyorlar.
- Hatta laboratuvar ortamlarında iki yıldan fazla yaşatılabiliyorlar.
- Çoğalma çeşitliliği bakımından diğerlerine göre daha zengin.
- Yani; farklılaşma potansiyeli oldukça yüksek.

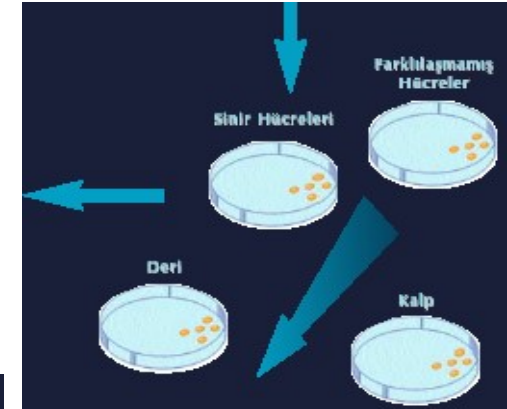
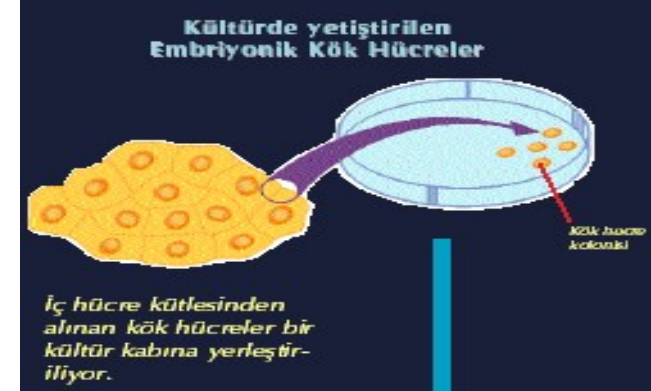

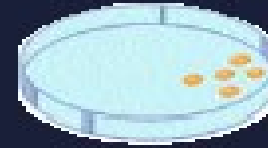
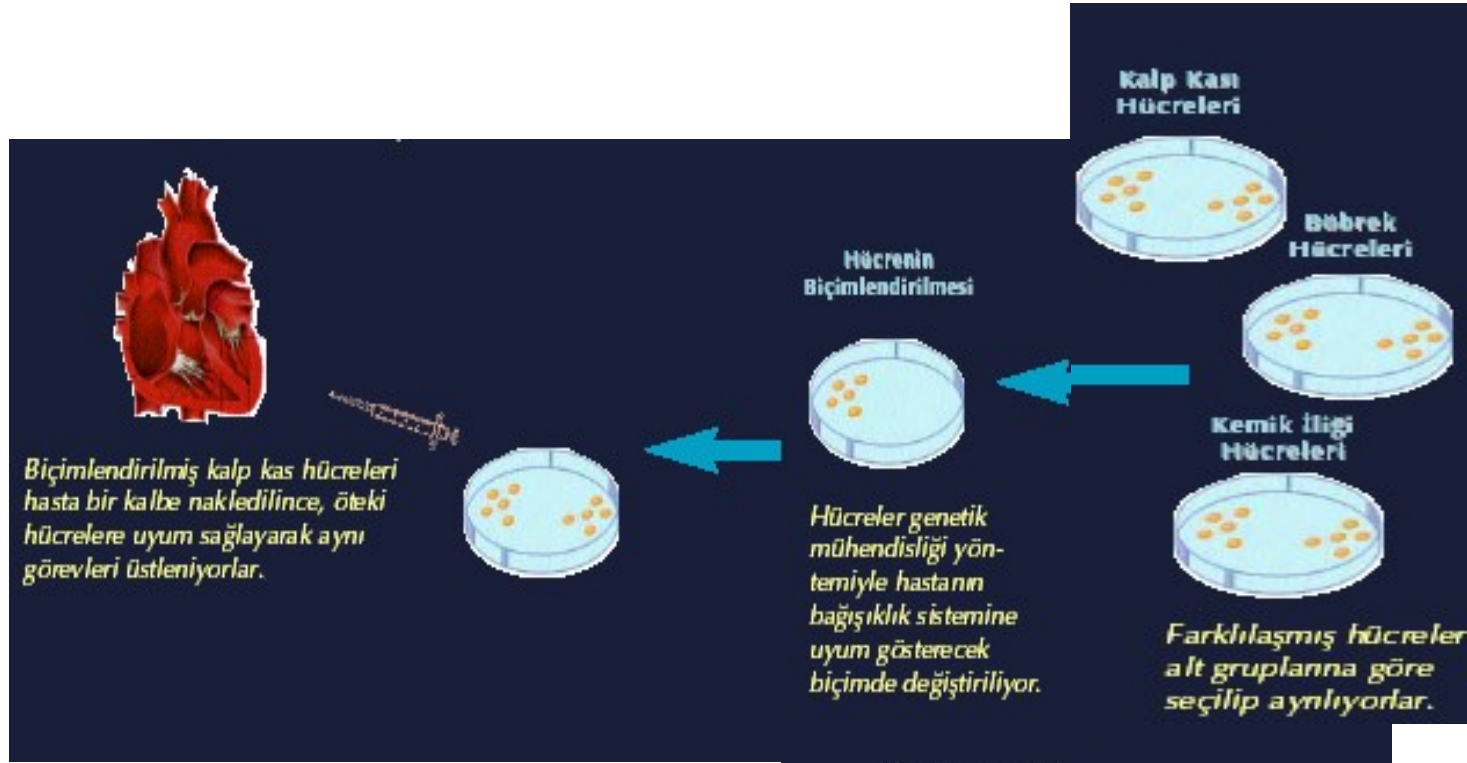
BAŞTAN SONA KÖK HÜCRE ELDESİ ve UYGULAMASI

Blastosit, embriyonun iç hücre kütesinin oluşmaya başladığı evre. Embriyonik kök hücreler bu iç hücre kütesinde bulunur. Kök hücreler bu gelişme aşamasında ancak çok kısa süre var olabiliyor.

Trofoblast embriyondan ayrılıyor, iç hücre kütesi yakıtılıyor ve bir mikro pipetle embriyonik kök hücreler iç hücre kütesinden çıkartılıyor.

Kök hücreler bedenimizdeki tüm hücrelerin ataları. Kendilerini kemik iliği, beyin dokusu, kas, deri, pankreas, karaciğer ve insanlarda bulunan aklı gelebilecek öteki her türlü hücreye dönüştürme yetenekleri var.

